Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування закладу вищої освіти)
Географічний факультет
(назва інституту/факультету)
Кафедра географії та менеджменту туризму
(назва кафедри)

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан географічного факультету
_____ Мирослав ЗАЯЧУК
«31» серпня 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

САНАТОРНО-КУРОРТНА РЕКРЕАЦІЯ
(вкажіть назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

вибіркова
(вказати: обов’язкова/вибіркова)

Освітньо-професійна програма *Міжнародний туризм, Туризм і сфера гостинності*
(назва програми)

Спеціальність *J3"Туризм та рекреація"*
(вказати: код, назва)

Галузь знань *J "Транспорт та послуги"*
(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти *перший (бакалаврський)*
(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий)

Факультет Географічний
(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська
(вказати: якими мовами читається дисципліна)

Чернівці 2026рік

Робоча програма навчальної дисципліни **Санаторно-курортна рекреація** складена відповідно до освітньої програми «Міжнародний туризм» та «Туризм і сфера гостинності».

Розробник: доц. ***Заячук Оксана Григорівна***, доцент кафедри географії та менеджменту туризму, к.геогр.н.

Викладач, що забезпечує читання даної навчальної дисципліни:
Заячук Оксана Григорівна, доцент кафедри географії та менеджменту туризму, канд. геогр. наук

Затверджено на засіданні кафедри географії та менеджменту туризму
Протокол № 1 від *"25" серпня 2026 року*

Завідувач кафедри географії
та менеджменту туризму _____ Олександр КОРОЛЬ

Схвалено навчально-методичною радою географічного факультету
Протокол № 1 від "*31" серпня 2026 року*

Голова навчально-методичної ради
географічного факультету _____ Наталя АНДРУСЯК

Мета навчальної дисципліни – надати студентам сучасне та систематичне викладення базових знань з питань використання фізичних та хімічних особливостей різних типів мінеральних вод, лікувальних грязей і клімату, а також сформувати теоретичні уявлення про механізм їх лікувальної дії на організм людини в умовах санаторно-курортних та рекреаційних комплексів. З'ясувати сучасний стан курортної справи в Україні та різних регіонах світі.

Пререквізити: курс пропонується на вибір у третьому семестрі, та базується на основі здобутих умінь та навичок з вивчення таких дисциплін як «Рекреаційна географія», «Основи туризму і рекреації» та паралельного вивчення «Організації рекреаційних послуг (за видами)», «Туристично-рекреаційного країнознавства»

Результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент має розширити набуття таких **компетентностей:**

СК3. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій;

СК5. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів;

СК6. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного);

СК21. Здатність аналізувати територіальне поєднання рекреаційно-туристичних ресурсів, господарства та інфраструктури за формами та видами туризму.

Програмні результати навчання:

ПРН5. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території;

ПРН6. Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів;

ПРН27. Пояснювати спеціалізацію туризму на основі аналізу територіального поєднання рекреаційно-туристичних ресурсів, господарства та інфраструктури;

Студенти також мають:

Знати:

- сучасні тенденції розвитку санаторно-курортного господарства України;
- основні типи природних лікувальних чинників, їх поширення по території України та вплив на здоров'я й самопочуття людини при використанні у лікувальних технологіях курортних установ;
- принципи розміщення і функціонування рекреаційних і санаторно-курортних закладів

Вміти:

- аналізувати основні природні лікувальні чинники з позицій можливості їх використання для покращення стану здоров'я при різних захворюваннях;

- характеризувати основні типи курортів, визначати їх лікувальний профіль та спеціалізацію;
- аналізувати сучасний стан, напрями і перспективи розвитку санаторно-курортного лікування в глобальному, національному та регіональному масштабах;
- аналізувати попит населення у санаторно-курортному лікуванні та рекреації.

Опис навчальної дисципліни
Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни *Санаторно-курортна рекреація*													
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	2	3	3,0	90	2	16	14	-	-	60	-	залік

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	**Кількість годин**					
	усього	**у тому числі**				
		л	п	лаб	інд	с.р.
Змістовий модуль 1.						
Тема 1. Теоретико-методологічні засади курортної справи	9	2	1			6
Тема 2. Історичні особливості розвитку та становлення курортної справи у світі та в Україні	12	2	2			8
Тема 3. Методи санаторно-курортного лікування. Основи медичної кліматології	12	2	2			8
Тема 4. Основи бальнеотерапії у санаторно-курортній практиці	15	4	3			8
Разом за ЗМ1	**48**	**10**	**8**			**30**
Змістовий модуль 2.						
Тема 5. Основи грязе та глинолікування у санаторно-курортній практиці	14	2	2			10
Тема 6. Термотерапія, фітотерапія та апітерапія в санаторно-курортному господарстві.	14	2	2			10
ТЕМА 7. Лікувальна фізкультура та лікувальний масаж у санаторно-курортному господарстві	14	2	2			10
Разом за ЗМ2	**42**	**6**	**6**			**30**
Усього	**90**	**16**	**14**			**60**

Тематика лекційних занять із переліком питань

№	Назва теми з основними питаннями
1	**Тема 1. Теоретико-методологічні засади курортної справи** 1. Курортна справа: визначення, завдання, напрямки 2. Курорти: поняття, функції, різновиди, інфраструктура 3. Принципи державної політики у сфері курортної справи
	Тема 2. Історичні особливості розвитку та становлення курортної справи у світі та в Україні 1. Протокурортний період 2. Ранньокурортний період 3. Середньовічний період 4. Період відродження курортної справи 5. Період становлення курортної справи 6. Сучасний період
	Тема 3. Методи санаторно-курортного лікування. Основи медичної кліматології 1. Поняття медичної кліматології, фактори формування клімату та їх вплив на організм людини 2. Типи клімату й погоди та їхній вплив на організм людини: адаптація, акліматизація 3. Головні методи кліматотерапії 4. Кліматичні курорти світу та України
	Тема 4. Основи бальнеотерапії у санаторно-курортній практиці 1. Історія розвитку бальнеолікування 2. Лікувальна дія води на організм людини. 3. Особливості терапевтичного впливу на організм мінеральних вод 4. Основні методи бальнеологічного лікування 4.1. Питне лікування 4.2. Зовнішнє використання природних мінеральних вод 4.3. Полоскання і зрошування, інгаляції
	Тема 5. Основи грязе та глино-лікування у санаторно-курортній практиці 1. Лікувальні грязі: поняття та класифікація 2. Особливості оздоровчої дії лікувальних грязей на організм людини 3. Методики проведення грязелікувальних процедур 4. Грязелікування на курортах України та світу
	Тема 6. Термотерапія, фітотерапія та апітерапія в санаторно-курортному господарстві. 1 Термотерапія: поняття, сутність, різновиди 2 Парафінолікування 3 Озокеритолікування 4. Лікування нафталанською нафтою 5 Лікувальна дія пари
	ТЕМА 7. Лікувальна фізкультура та лікувальний масаж у санаторно-курортному господарстві 1 Рухова активність в умовах курорту 2 Основи лікувальної фізичної культури (ЛФК). Форми занять ЛФК 3. Масаж у комплексі санаторно-курортного лікування. Головні різновиди масажу

Тематика практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	
1	Назва: Завдання: Результати:	Історичні особливості розвитку та становлення курортної справи у світі та в Україні. З'ясувати особливості розвитку та становлення санаторно-курортної рекреації. Засвоїти основні поняття санаторно-курортної рекреації відповідно до їх появи в різні історичні періоди.
2	Назва: Завдання: Результати:	Методи кліматотерапії та їх використання в санаторно-курортній практиці. Розглянути методи кліматотерапії їх ефективність та показання для застосування. Знати основні характеристики методів кліматотерапії.
3	Назва: Завдання: Результати:	Основи бальнеотерапії у санаторно-курортній практиці. Розглянути методи бальнеотерапії їх ефективність та показання для застосування. Знати основні характеристики методів бальнеотерапії.
4	Назва: Завдання: Результати:	Основи грязе та глино-лікування у санаторно-курортній практиці. Розглянути основні характеристики досліджуваних лікувальних ресурсів. Знати основні ефекти використання пелоїдів та глин в санаторно-курортній практиці.
5	Назва: Завдання: Результати:	Особливості санаторно-курортної рекреації у різних регіонах світу: Європа, Азія , Америка, Океанія. Розглянути особливості санаторно-курортної рекреації у різних регіонах світу. Знати відмінні риси у використанні різних видів та методів санаторно-курортної рекреації за регіонами.

Самостійна робота

Обов'язковим елементом успішного засвоєння навчального матеріалу дисципліни є самостійна робота студентів. Методика самостійного вивчення дисципліни базується: на опрацюванні лекційного матеріалу, підготовці до практичних занять, роботі з нормативно-правовими матеріалами, опрацюванні матеріалів дистанційного курсу з дисципліни «Курортна справа» на платформі moodle, самоперевірка студентом власних знань при підготовці до поточного і підсумкового контролю знань. Питання з тем самостійного опрацювання включаються до тестових завдань двох змістовних модулів.

№ Назва теми	К-сть годин
1 Періодизація розвитку курортної справи у світі.	5
2 Інноваційні типи курортів	5
3 Сучасний світовий ринок лікувального туризму...	5
4 Основи курортної медицини та велнес-туризм. Порядок здійснення медико-біологічної оцінки якості та цінності природних лікувальних ресурсів, визначення методик їх використання	5
5 Діяльність підземних санаторіїв на курортах світу. Бальнеотехнічні споруди і пристрої.	5
6 Транспортування мінеральних вод і пелоїдів.	5
7 SPA-технології в відновлювальному лікуванні захворювань на курортах. Проблеми та напрямки організації SPA-туризму.	5
8 Лікування глиною на курортах різних типів	5
9 Центри таласотерапії на узбережжях морів і океанів: історія й сучасність	5
10 Тибетська медицина. Шиацу Гіпнотерапія	5
11 Класифікація видів (систем) масажу за В. М. Фокіним.	5
12 Класифікація видів масажу за М. А. Єрьомушкіним	5
Всього	**60**

Методи навчання

Під час викладання даної навчальної дисципліни використовуються такі методи навчання:

- ✓ словесні методи (лекція, розповідь, бесіда, консультація, дискусія, проблемна ситуація тощо),
- ✓ практичні заняття (підготовка презентацій та семінарів),
- ✓ електронне онлайн-навчання (мультимедійні, дистанційні методи з використанням платформи MOODLE і Google-Meet),
- ✓ самостійна робота за програмою навчальної дисципліни.

Система контролю та оцінювання

Методи контролю:

– усний (доповіді здобувачів вищої освіти під час практичного/семінарського заняття, захист презентації);

– тестовий (до змістових модулів 1, 2 та підсумковий), що здійснюється на платформі MOODLE.

Форма контролю: залік (підсумкове тестування).

Поточний контроль здійснюється під час практичних (семінарських) занять і має на меті перевірку знань здобувачів вищої освіти з окремих тем шляхом виконання конкретних завдань (презентацій чи тематичних тестувань). Кількість передбачених балів за різні види робіт зазначені в системі дистанційного навчання MOODLE, куди студенти завантажують виконані роботи чи презентації, і де здійснюється тестовий контроль, та оголошуються під час усних доповідей безпосередньо на занятті (і виставляються в MOODLE). Матеріал, винесений на самостійне опрацювання, включений до тестів модульного і підсумкового контролю.

Тестові завдання різних форм розроблені до змістових модулів і покликані перевірити рівень засвоєння теоретичного матеріалу, здатності осмислити і відтворити зміст даної частини дисципліни.

Загалом весь матеріал поділений на два змістових модулі, які передбачають поступове накопичення балів упродовж семестру: ЗМ1 і ЗМ2 передбачає накопичення по 30 балів (по 15 балів – виконання практичних робіт (презентацій) і тестовий контроль), підсумковий модуль – 40 балів, що в сумі складає 100 балів за семестр.

Критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали).

Критерії оцінювання за основними видами робіт – завантажити >>>

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (*аудиторна на самостійна робота*)								Кількість балів (*залік/іспит*)	Сумарна кількість балів
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2					
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	Т8		
7	7	8	8	7	7	8	8	40	100
30				30					

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за національною шкалою	**Оцінка за шкалою ЄКТС**	
	Оцінка (бали)	**Пояснення за розширеною шкалою**
Зараховано	A (90-100)	Зараховано
	B (80-89)	
	C (70-79)	
	D (60-69)	
	E (50-59)	

Незараховано	FX (35-49)	незараховано з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незараховано) з обов'язковим самостійним опрацюванням освітнього компоненту до перескладання

Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю навчальних досягнень студентів

Зарахування результатів неформальної освіти

Неформальна/інформальна освіта за темами курсу. Форми інформальної освіти (самоосвіти): очна (тренінги, майстер-класи, семінари, майстерні тощо), дистанційна (дистанційні курси, семінари, конференції, вебінари).

Відповідно до «Порядку визнання у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (протокол №16 від 25 листопада 2024 року)» (https://www.chnu.edu.ua/media/4g5fzssb/poriadok-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-ta-abo-informalnoi-osvity.pdf) допускається зарахування окремих практичних занять, навчальних елементів та отримання додаткових балів при наявності сертифіката (свідоцтва, тощо), отриманого здобувачем у неформальній освіті (курси, тренінги) з вивчення тем, охоплених змістовим наповненням курсу. За умови проходження навчальних тренінгів в рамках інформальної освіти на фахових платформах Prometheus (https://prometheus.org.ua), EdEra (https://ed-era.com/courses) та інших, виконання всіх завдань та отримання безкоштовного сертифікату, здобувач може отримати додатково 5 балів до підсумкової оцінки по освітній компоненті. Оцінювання 0,5 бала за 1 год. навчання за курсом, що відповідає тематиці навчальної дисципліни.

Рекомендована література

1. Використання кліматичних факторів в комплексі санаторно-курортного лікування / за ред..Л.І Фісенко. К.: Купріянова, 2005. 256 с.
2. Ведмідь Н.І. Санаторно-курортний комплекс: сервісне управління: монографія. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2013. 536 с.
3. Гуменюк В.В. Державне регулювання курортно-рекреаційної сфери: монографія . К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. 372 с
4. Заваріка Г. М. Курортна справа: навч. посібн. К. : «Центр учбової літератури», 2015. 264 с.
5. Кравець О. М. Курортні ресурси України. Конспект лекцій з дисципліни «Курортологія» (для студентів всіх форм навчання напрямів підготовки 6.030601 Менеджмент, 6.140101 Готельно-ресторанна справа, 6.140103 Туризм) / За ред. М. В. Лободи. Київ : ТАМЕД, 1999. 344 с.

6. Кушнірук Ю. С. Рекреація та курортологія: Навчальний посібник. Рівне: НУВГП, 2012. 146 с.
7. Медична реабілітація в санаторно-курортних закладах / За ред. Е.О. Колесника. Київ : Купріянова, 2004. 304 с.
8. Організація рекреаційних послуг: навч. посібник /В. В. Величко; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Х.: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2013. 202 с.
9. Основи курортології: Посібник для студентів та лікарів / За ред. В. Лободи, Е.О. Колесника. Київ : Купріянова, 2003. 512 с.
10. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія. Київ : Центр навчальної літератури, 2007. 312 с.

Політика академічної доброчесності

Здобувачі вищої освіти зобов'язані виконувати положення принципів академічної доброчесності: виконувати всі поточні завдання та підсумковий контроль самостійно без допомоги сторонніх осіб; не допускати списування під час проведення контрольних заходів (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв); надавати для оцінювання лише результати власної роботи; не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити Ваші результати чи погіршити/покращити результати інших студентів; не публікувати і не розповсюджувати відповіді на питання, що використовуються в рамках курсу для оцінювання знань студентів.

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні освітнього компонента регламентовано чинними документами ЧНУ:

– «*Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича*» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni dokumenty/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu imeni-yuriia-fedkovycha/

– «*Положення про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича*» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia pro-vyiavlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chernivetskomu natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha/

– «*Політика використання штучного інтелекту в Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича*» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polityka-vykorystannia-shtuchnoho-intelektu-v-chernivetskomu-natsionalnomu-

universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha-zi-zminamy-zatverdzhenymy-vchenoiu-radoiu-chnu-imeni-yuriia-fedkovycha/

Використання здобувачами освіти інструментів штучного інтелекту (ШІ)
під час виконання навчальних завдань:

- *допускається за умови* дотримання принципів академічної доброчесності (здобувач освіти несе відповідальність за зміст, достовірність і результати поданої роботи, а у разі використання ШІ зобов'язаний зазначити факт і спосіб його застосування);

- *не допускається* використання ШІ як заміни самостійного виконання завдань або з метою порушення вимог академічної доброчесності;

- *додаткові обмеження чи вимоги* щодо використання ШІ *можуть визначатися* викладачем в освітньому процесі для конкретних видів навчальної діяльності відповідно до особливостей дисципліни.